

først er kommen os i Hænde i den Ferie, der sluttede den 3. Maj. Da den højtærede Forsvarsminister er yderst sensibel med Hensyn til den Slags Bemærkninger, vil jeg straks tilføje, at jeg ikke ved, hos hvem Skylden ligger. Jeg ved kun, at Kommissionens Betænkning er afgiven den 4de Februar 1911 til Forsvarsministeren, at den har været i Finansudvalgets Besiddelse i Marts Maaned, at den vilde have været meget nødvendig at have i vor Besiddelse ved Tillægsbevillings- og senere Lovforslags Behandlinger i April Maaned, og at de $\frac{9}{10}$ af os have faaet den den 3. Maj. Jeg er ikke tilstrækkeligt inde i Rigsdagsteknikkens Hemmeligheder til at kunne sige, paa hvem Ansvaret hviler. Men jeg vil her udtale en meget dyb Beklagelse af, at vi have skullet behandle Spørgsmaalet om Orlogsværftets Forhold og navnlig dets Lønninger — Arbejdstiden er først kommen rigtig paa Tale i Dag — tre Gange i denne Samling og deraf to Gange efter, at denne Betænkning er bleven færdig, og begge Gange efter, at den er kommen i nogle Medlemmers Besiddelse, men saaledes at største Delen af Medlemmerne indtil den Dag i Dag har maattet lade en Mængde Tal og atter Tal øse ud over deres Hoveder uden at have Materiale til at imødegaa dem. Det har været saa meget pinligere for mig personlig, som næst efter Københavns 8de Valgkreds er der ganske sikkert ingen af Københavns Valgkredse, der rummer saa mange af Orlogsværftets Arbejdere som 2den Valgkreds, derimellem nogle af mine allerivrigste politiske Modstandere. Der er altsaa ikke noget politisk i det, men der er ikke nogen Gang, hvor Vælgerne mødes i 2den Valgkreds, uden at de, uanset politiske Anskuelse, ere inde paa Forholdene paa Orlogsværftet, og ligeledes betragter jeg det — for øvrigt i Lighed med Landborepræsentanterne — som min Pligt, naar jeg er en Valgkreds' Repræsentant, ganske uanset politiske Anskuelse, at varetage Interesserne for samtlige de Vælgere, der findes i Kredsen. Det har, da jeg af Finanslovsforslagets Anmærkninger Sp. 1425—27 kunde se, at de Tal, som den højtærede Forsvarsminister fremkom med, maatte være misvisende — ikke ved hans Fejl, for han havde dem selvfølgelig andetsteds fra, men paa Grund af det Materiale, han havde, og som ikke andre havde —, været mig yderst pinligt at være nødsaget til at Mangel paa Materiale at sidde rolig og høre paa dem. Nu, da jeg har faaet

Materialet, kan jeg jo se, at denne Kommission bestaaende af høje sø- og landmilitære Embedsmænd omgaaes Tal og Statistik paa en saa misvisende Maade, at den, anvendt i almindelige civile Forhold, ikke vilde kunne undgaa en meget alvorlig Misbilligelse. Det gælder baade med Hensyn til Rubricering, med Hensyn til Opstilling og med Hensyn til Sammenstilling, ja, jeg mindes overhovedet ikke at have set en Statistik, som i det enkelte og i det hele er saa fuldstændig misvisende. Hvad enten vi tage Timelønnen eller Daglønnen eller Arbejdstimerne eller Sammenligningen med andre Virksomheder, saa kan man derom anvende et Ord, som et af Kommissionens Medlemmer i et uhildet Øjeblik selv anvendte om en af Rubrikkerne, at den forekom noget tvungen. Det er mildest talt en i enhver Henseende meget tvungen Statistik, der her foreligger. Men jeg er ikke saa meget ængstelig for, hvad den vil føre med sig, fordi i alt Fald Finansministeren uden Vanskelighed vil kunne skære gennem denne Maade at opstille Tabeller og Tal paa.

Denne Side af Sagen — Statistik og Arbejds løn — skal jeg hermed forlade, da jeg absolut ikke vil udsætte mig for den højtærede Formands Klokke: og med Rette vilde komme til at udsætte mig for den, hvis jeg gik ind paa Enkeltheder heri. Jeg har kun villet sige dette, straks efter at Betænkningen er kommen i min Haand, og jeg har haft Lejlighed til at gennemgaa den. Jeg vil derimod gaa over til den Side af Sagen, som vi altsaa have til Behandling i Dag, set fra det Synspunkt: Staten som Arbejdsgiver.

Da maaske ikke alle Medlemmerne have læst Betænkningen, vil jeg blot forudskikke følgende: Kommissionen nedsattes under det forrige Ministerium. Dens Medlemmer bestod af en Admiral, en Kommandør, en Oberstløjtnant, en Kaptajn, Direktøren for Orlogsværftet og Underdirektør Otterstrøm. Den tidligere Krigsminister havde i Kommissoriet givet Ordre til, at Arbejderne skulde have Lejlighed til at fremkomme med deres Ønsker og Krav for Kommissionen, og de Arbejderrepræsentanter, der kom til Stede, vare valgte af Arbejderne selv. Jeg hører til dem, der beklage, at de ikke bleve Medlemmer af Kommissionen.

Nu var det bestemt ikke Kommissoriets Forudsætning, at dette skulde forme sig, saaledes som det kom til, som en Afhøring, der noget nærmede sig et Forhør. Men